

Arbeidsgruppen eSporing etter 2010

Fremtidig eierstruktur, organisering og finansiering av eSporing

Innstilling til Styringsgruppen for eSporing

19. mai 2010

INNHOOLD

Forord	3
Sammendrag.....	4
1. Innledning	6
2. Eierstruktur	7
2.1 Oversikt over aktører	7
2.2 Representasjon.....	7
2.3 Små interessenter.....	8
2.4 Myndigheters interesser	8
3. Organisering.....	9
3.1 Organisasjonsmodell	9
3.2 Arbeids- og ansvarsområder til ”eSporing AS”	10
3.3 Bransjevis involvering faggrupper	11
4. Finansiering	12
4.1 Generelt	12
4.2 Kostnadsanslag.....	12
4.3 Alternative finansieringsmåter	13
4.3.1 Aksjeinnskudd.....	13
4.3.2 Innmeldingsavgift	13
4.3.3 Årlig avgift.....	13
4.3.4 Transaksjonsavgift	13
5. Oppfølging av innstillingen	14
6. Arbeidsgruppens anbefaling - sammenfatning	14

FORORD

Denne rapporten er innstilling fra Arbeidsgruppen eSporing etter 2010. Arbeidsgruppen ble nedsatt av Styringsgruppen for eSporing 16. juni 2009 for å utrede forhold knyttet til organisering av eSporing i en driftsfase etter 2010.

Arbeidsgruppen har bestått av følgende medlemmer:

Ole-Jakob Ingeborgrud – leder (Norsk Landbrukssamvirke)
Henrik Stenwig (Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening)
Ola Hedstein - frem til 30. september 2009 (Nortura)
Dag Henning Reksnes - fra 1. oktober 2009 (Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund)
Tore Nygårdsmoen (Handels- og servicenæringens Hovedorganisasjon/COOP Norge)
Jens Strøm (BAMA)

Sekretariat: Cathrine Steinland (Landbruks- og matdepartementet) og Anita Utheim Nesbakken (Fiskeri- og kystdepartementet)

SAMMENDRAG

I arbeidet med innstillingen har Arbeidsgruppen drøftet fremtidig eierstruktur, organisering og finansiering for eSporing, samt oppfølging av innstillingen. Det er flere aktører i relasjon til eSporing. Arbeidsgruppen har vært opptatt av å sette et klart skille mellom de som kan defineres som brukere av eSporingsløsningen¹ og de som blir berørt på annen måte. Brukerne må sikres eierskap og kontroll over eSporingsløsningen og egne data. Dette er viktig for tilslutning.

Arbeidsgruppen er enig om å tilrå en aksjeselskapsmodell. Selskapet "eSporing AS" bør ha en liten administrasjon. For å sikre at ulike behov og forutsetninger i den enkelte sektor tas hensyn til, og for å utvikle og utnytte muligheter innenfor disse, foreslås det å etablere bransjevise faggrupper i relasjon til "eSporing AS". Oppgaver av teknisk art bør legges til et eksternt driftsmiljø.

Det bør legges opp til ulike løsninger for finansiering ved oppstart/tidlig drift og senere driftsfase av "eSporing AS". Det bør være en forutsigbar og begrenset økonomisk risiko for brukerne som går inn tidlig som eiere. Det er viktig, for å få tilslutning i oppstartsfasen, at det ikke blir full økonomisk belastning med en gang. Det forutsettes derfor offentlig tilskudd i tillegg til aksjeinnskudd i oppstartsfasen. Arbeidsgruppen tilrår en årlig avgift i tidlig driftsfase. Salg av tjenester, innmeldingsavgift og transaksjonsavgift er eksempler på mulige inntektskilder på sikt. Det må tas forbehold om at de faktiske kostnader for eSporing i drift ikke er avklart på dette tidspunktet.

Det bør oppnevnes et interimstyre som har som ansvar å følge opp innstillingen og forberede etableringen av "eSporing AS". Interimstyret skal også vurdere forholdet til GS1 og graden av samarbeid med GS1.

Arbeidsgruppens tilrådning kan kort oppsummeres slik:

Eierstruktur

- Bare aktører som er brukere i relasjon til eSporing, eller som representerer disse, bør være eiere.
- Hvilke aktører i den enkelte bransje som er aktuelle for direkte eierskap, vil måtte vurderes fra bransje til bransje.
- Små aktører representeres via sine bransjeorganisasjoner.
- I oppstartsfasen vil det være interessen som avgjør eierstruktursammensetningen. Det bør være åpent for lett tilslutning fra andre på et senere tidspunkt.

Organisering

- Det opprettes et aksjeselskap - "eSporing AS"
- Bransjevise faggrupper ivaretar enkeltbransjers interesser som policyutvikling, bruk og utvikling av verdiskapende tjenester.
- Oppgaver av teknisk art legges til eksternt teknisk driftsmiljø.

---

¹ Se figur 1

Finansiering

- Det forutsettes offentlig tilskudd i oppstarts og etableringsfasen inntil driftsgrunnlag er etablert.
- Oppstartsfasen /tidlig drift bør finansieres ved en årlig avgift.
- I senere driftsfase vil innmeldingsavgift, transaksjonsavgift og salg av tjenester være mulige finansieringskilder.

Oppfølging av innstillingen

- Det opprettes et interimstyre som har ansvar for å følge opp forslagene i innstillingen.
- Interimstyret bør bestå av rundt 5 personer, som gjenspeiler de forskjellige bransjene innenfor prosjektet.

1. INNLEDNING

Styringsgruppen for eSporingsprosjektet nedsatte 16. juni 2009 en arbeidsgruppe som skulle utrede forhold knyttet til organisering av eSporing i en driftsfase etter 2010.

Mandatet har vært som følger:

Arbeidsgruppen skal vurdere hvilken organisering, herunder eierskap og finansieringsmodell, som anses som mest hensiktsmessig for å oppnå målsettingene:

- Sikre varig og kostnadseffektiv drift av sentral infrastruktur
- Bred deltakelse fra næringsaktørene i alle berørte bransjer
- Ivaretagelse av interessene til de forskjellige aktørgruppene i kjeden
- Robust og forutsigbar finansiering som ikke er avhengig av statlige overføringer

Arbeidsgruppen skal også definere og opprette en referansegruppe med bred representasjon fra aktuelle virksomheter.

Arbeidsgruppen skal ikke vurdere løsningen for den sentrale infrastrukturen.

Arbeidsgruppen skal levere en rapport til Styringsgruppen 1. november 2009. Rapporten skal behandles på styringsgruppemøte 27. november 2009.

I løpet av høsten 2009 ble fristen for arbeidsgruppens rapport utsatt til 1. mars 2010 fordi viktige momenter for arbeidet ikke var avklart. Da det fremdeles gjensto avklaringer for å anslå kostnader innen fristens utløp 1. mars, leverte arbeidsgruppen en foreløpig innstilling med prinsipielt forslag til Styringsgruppen 26. februar 2010.

På Styringsgruppens møte 10. mars 2010 ble det vedtatt å utvide mandatet til også innbefatte råd om hvordan innstillingen skal følges opp, og om oppnevning av et interimsstyre kan være hensiktsmessig.

Arbeidsgruppen har vurdert mandatet og mener det gir rom for at det kan settes et mer overordnet mål for videre oppfølging av eSporing, nemlig at det også skal jobbes for bedre sporing i Norge. Det vil si at arbeidet kan ha en noe bredere ramme enn kun eierskap og drift av løsningen. For å fremme sporing må det legges til grunn at det må være en struktur som ivaretar den enkelte bransjes behov og interesser.

Arbeidsgruppen inviterte 54 aktører (organisasjoner og bedrifter) innenfor matsektoren til å delta i en referansegruppe. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra de inviterte aktørene, ble det opprettet en referansegruppe bestående av: Tine BA, Forbrukerrådet, Norgesgruppen ASA, Stella Polaris, KSL Matmerk, Nortura, NHO Mat og Bio, Skagerakfisk, Gartnerhallen AL, Norges Frukt- og Grønnsaksgrossisters Forbund, NHO Mat og Drikke, Dagligvareleverandørenes forening, Norske Sjømatbedrifters Landsforening og Bondelaget. Referansegruppen har hatt følgende mandat:

Referansegruppen skal:

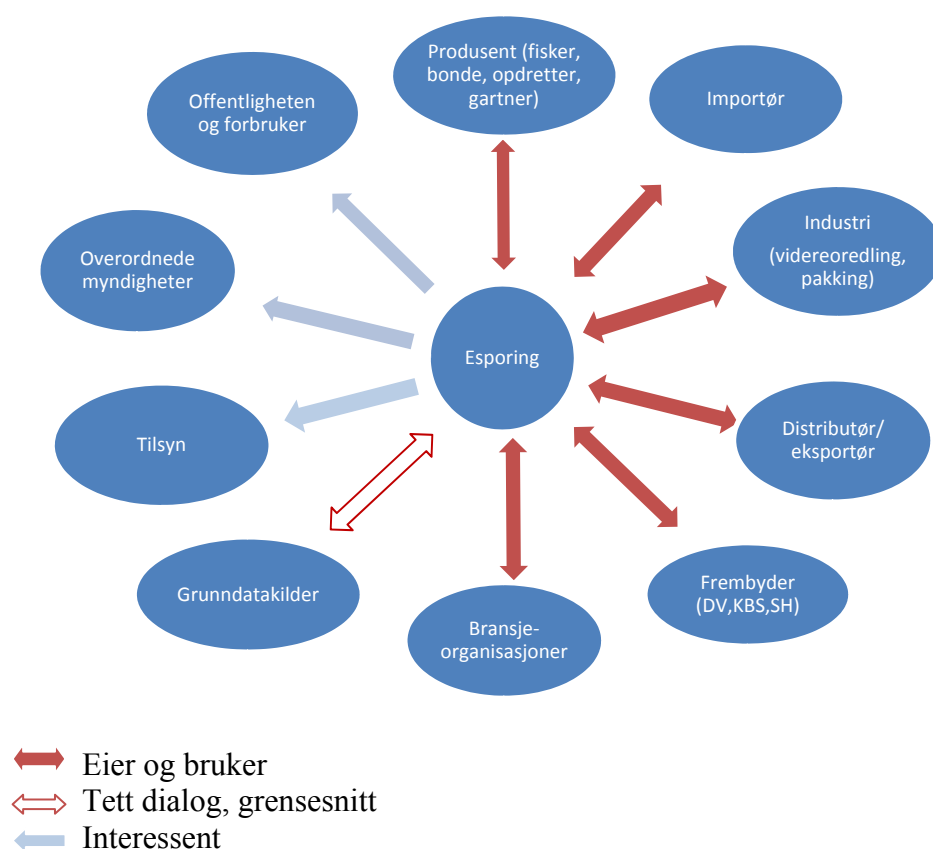
- Holdes orientert skriftlig om arbeidet i Arbeidsgruppen.
- Gi innspill til Arbeidsgruppen.
- Forankre forslag fra Arbeidsgruppen i egen organisasjon.

Referansegruppen hadde et møte 16. mars hvor den foreløpige innstillingen fra Arbeidsgruppen ble diskutert. Deltagerne i referansegruppen fikk komme med innspill, som har ført til utdyping og klargjøring av noen punkter i den endelige innstillingen fra Arbeidsgruppen.

2. EIERSTRUKTUR

2.1 Oversikt over aktører

Arbeidsgruppen har kartlagt og sortert de ulike aktørene som vil være i berøring med eSporing. De ulike aktørene vil være i relasjon til eSporing på ulike måter. Av modellen fremgår hvem Arbeidsgruppen har vurdert som eier og bruker, hvor det er behov for tett dialog og grensesnitt, og hvem som kan defineres som interessenter.

Figur 1 Aktører i relasjon til eSporing

Løsningen forutsetter at norske importører og eksportørers utenlandske forbindelser kan knytte seg til løsningen som brukere, uten å være eiere.

2.2 Representasjon

Arbeidsgruppen er av den oppfatning at bare aktører som er definert som brukere i relasjon til eSporing, eller som representerer disse, bør være med i eiergruppen.

Erfaring tilsier at det er vil være større forpliktelse og engasjement hos brukere som selv sitter i førersetet, og ikke bare er "kunder". Dette tilsier at brukerne enten bør kunne eie direkte,

eller være representert ved sin bransjeorganisasjon. Hvilke brukere i den enkelte bransje som er aktuelle for direkte eierskap, vil måtte vurderes fra bransje til bransje.

Omfanget av oppgaver som skal ligge i eierorganisasjonen vil også ha betydning for hvor viktig eierskapskabelen vil være, se mer om ansvars- og arbeidsoppgaver i pkt 3.2.

Arbeidsgruppen har vurdert ulike former for organisering, og konkludert med at det bør opprettes et eget selskap. For å skape eierskap til eSporing, så bør ideelt sett hele verdikjeden være involvert på eiersiden. Det bør tilstrebes balanse i eierskap mellom de ulike ledd i verdikjeden. Dersom det ikke blir bred oppslutning i oppstartsfasen vil det være hensiktsmessig med en "bjelleku-løsning". Det vil være interesse som avgjør eierstruktursammensetningen. Det må være åpent for lett tilslutning fra andre på et senere tidspunkt. Omsetning av aksjer må løses via aksjonæravtale.

GS1 spiller en viktig rolle når det gjelder sporing i Norge og internasjonalt, og det er derfor naturlig at det nye selskapet samarbeider med GS1. En utfordring i forhold til dette er at primærleddet i dag ikke inngår på eiersiden i GS1 og at GS1 er lite utbredt i dette leddet. Graden av samarbeid og involvering med GS1 må vurderes fortløpende.

Når det gjelder primærleddet mener Arbeidsgruppen at det ikke er hensiktsmessig at hver enkelt bonde eller fisker skal inn i som eiere. Primærleddets interesser bør kunne ivaretas via industrien/ faglagene/ foreningene.

2.3 Små interesser

Et viktig spørsmål vil være hvordan interessene til små bedrifter vil ivaretas. Dette ivaretas gjennom aksjonæravtalen og at de små aktørene representeres via sin bransjeorganisasjon, som bør ha et spesielt ansvar for å se helheten og ivareta interessene til de små aktørene.

2.4 Myndigheters interesser

Grunndata som er viktig for å etablere sporbarhet helt tilbake til opprinnelsen ligger ofte i felles dataregistre. Viktige grunndata finnes eksempelvis i Merkeregisteret, Mattilsynets tilsynssystem, Kvalitetssystem for landbruket og EAN-registrene. Selv om det vil bli etablert grensesnitt mot relevante grunndataregistre (private og offentlige) så bør disse, etter Arbeidsgruppens mening, ikke være medeiere i driftsorganisasjonen.

I de tilfeller det vil være et samarbeid med offentlige etater ut fra deres rolle som eier av grunndata, anses det ikke nødvendig at de har en formell observatørstatus, men det anses tilstrekkelig å koble inn berørte offentlige etater ved behov.

Det må legges inn som en klar forpliktelse for begge parter, både næringen og offentlige myndigheter, at man har et godt samarbeide og gjensidig dialog. Det bør utarbeides samarbeidsavtaler med berørte offentlige etater, eksempelvis Mattilsynet, Fiskeridirektoratet og Statens Landbruksforvaltning.

For å få god tilslutning til ordningen og godt samarbeid mellom offentlige etater og bedrifter/organisasjoner, er det en forutsetning at det offentlige ikke gis noen tilgang til bedriftsspesifikke data uten konkret aksept i hvert enkelt tilfelle fra bedriften som dataene kommer fra.

Kontraktsforslag for å overføre eierskap til eSporingsløsningen, fra det offentlige til selskapet ”eSporing AS”, bør gjøres klar i god tid, da det må forventes at de som ønsker å gå inn som eiere vil ha en grundig juridisk gjennomgang før de signerer.

3. ORGANISERING

3.1 Organisasjonsmodell

Arbeidsgruppen har vurdert flere alternative organiseringsformer for den videre driften av eSporing. De ulike organiseringsformene har både fordeler og ulemper som er tatt i betraktning.

Org-form	Fordeler	Ulemper
<i>Aksjeselskap</i>	Forpliktelse ved kapitalinnskudd Tydelig styring ved styre Fleksible ved endringer	Kapitalinnsats gir makt.
<i>Samvirkeforetak</i>	Kjent organisasjonsform Demokratisk – 1 stemme pr medlem	Uhensiktsmessig styringsmodell for store aktører. Styring ikke avhengig av innskutt kapital, men kun av medlemskap.
<i>Stiftelse</i>	Hensikt og funksjon settes fast ved vedtekter ved dannelse	Lite forpliktende for medlemmene. Medlemmene kan definere seg som kunder av tjeneste.
<i>Medlemsforening</i>	Frihet ved dannelse av styringsverk og regler	Ikke lovregulert for næringsvirksomhet eller produksjonen. Omstendelig prosess for endringer.
<i>Konsortium</i>	Kan gi få store aktører god styring	Manglende brukerstyring for flertall av små aktører. Manglende lojalitet fra små aktører.

Tabell 1 Oversikt over alternative organisasjonsformer

Etter en helhetlig og samlet vurdering er Arbeidsgruppen enig om å tilrå en aksjeselskapsmodell. Dette er begrunnet i flere forhold. Aksjeselskap gir fleksibilitet og er lett å slutte seg til. Aksjonærene vil være sikret nødvendig styring og eierskap via denne modellen, og via kapitalinnskuddet. Videre gir samvirkemodellen kun åpning for en stemme pr aktør, mens det i dette tilfellet vil være ønskelig å kunne ”vekte” stemmene på en annen måte, det vil si at innflytelse følger innskutt kapital. Dette vil best kunne ivaretas ved en aksjeselskapsmodell.

Det vil være ulike interesser og behov fra bransje til bransje. Det foreslås derfor å etablere bransjevise faggrupper for å sikre en bransjevis innflytelse på spørsmål som berører de ulike bransjene, se pkt 3.3.

3.2 Arbeids- og ansvarsområder til ”eSporing AS”

Formålet til akseselskapet ”eSporing AS” vil være å eie og drifte den sentrale eSporingsløsningen. I tillegg vil det være en overordnet visjon å fremme bedre sporing av mat i Norge.

Formålet til eSporingprosjektet er å etablere et system som gjør det mulig å spore i og mellom verdikjeder. eSporingsløsningen, som er produktet av eSporingsprosjektet, er en data-applikasjon med en sentral databaseløsning som gjør elektronisk helkjedesporbarhet mulig. Den er designet slik at det er enkelt å koble kjedesporingen med bedriftenes egne interne sporingssystemer. En forutsetning for slik kjedesporbarhet er at bedriften har sikret internsporbarhet på et visst minimumsnivå. Når en slik elektronisk helkjedesporbarhet er etablert for en gitt kjede av aktører i en gitt vareflyt, kan ethvert ledd i kjeden spores elektronisk fra et hvilket som helst ledd i kjeden og når som helst. Forutsetningen er at alle ledd har gitt de øvrige ledd rett til den nødvendige sporingsinformasjon dvs. de data som ligger i den sentrale databasen.

Det er et viktig prinsipp med eSporingsløsningen at bedriftene bestemmer over sine data og at tilgang til egne data kontrolleres av den enkelte bedrift. Bedriften styrer selv tilgang til alle data de velger å formidle via løsningen (både sporingsdata og eventuelt andre kvalitetsdata) gjennom aktiv godkjenning av hvem som skal kunne se data. Bedrifter som bruker eSporingsløsningen overdrar med andre ord ikke eierskap til sine data til andre ved å bruke systemet. Andre aktører vil heller ikke få tilgang til sporings- eller bedriftsspesifikke data uten bedriftens samtykke.²

”e-Sporing AS” vil bare eie selve den tekniske løsningen og kan ikke fatte beslutninger knyttet til bruken av den enkelte brukers data. ”eSporing AS” vil kunne fatte beslutninger knyttet til videreutvikling av det tekniske systemet. eSporingssystemet kan utvikles videre for å legge til rette for utveksling av andre type data i tillegg til sporingsdata. ”eSporing AS” vil da kun ha eierskap til selve den tekniske modulen som må utvikles for å få overført informasjonen, og ikke til de data som sendes via løsningen.

”eSporing AS” vil ha ansvar for både administrativ og teknisk drift av eSporingsløsningen i driftsfasen. Arbeidsgruppen har vurdert hvorvidt det bør bygges opp teknisk kompetanse i ”eSporing AS” eller om denne kompetansen skal kjøpes. Det antas å være relativt kostbart å bygge opp nødvendig fagkompetanse innenfor ”eSporing AS”, i tillegg til at det vil være behov for å investere i dyrt utstyr. I en eventuell avtale om kjøp av tjenester vil både kompetanse og utstyr være omhandlet. Det anses derfor tilrådelig å sette ut den tekniske driften til et eksternt teknisk driftsmiljø. Dette vil gjøre driften mindre sårbar med hensyn til kompetanseoppbygging og investeringer i teknisk utstyr.

For å ta hånd om de øvrige oppgavene i driftsfasen til ”eSporing AS” vil det måtte være noen ansatte i selskapet som kan ta hånd om daglig drift, sikre nødvendig utviklingsarbeide, ivareta kontakt ut mot enkeltbedrifter, bransjene, styret etc. Arbeidsgruppen gir ingen konkret

---

² Tore Nygaardsmoen har følgende merknad til dette avsnittet:

Sporing langs og på kryss av verdikjedene for å understøtte etterforskning ved mistanke om helsefarlig mat kan vanskelig ivaretas av hver enkelt aktør hvis den skal utføres raskt og effektivt. Styringsgruppa bør derfor overordnet avklare hvordan slik overgrepene sporing skal kunne utføres innenfor rammen av at bedriftene eier sine egne data. For eksempel kan det være en løsning at betrodde medarbeidere i eSporing under bestemte forutsetninger kan gjøre sporingssøk som omfatter data fra flere aktører. En slik tilgang må avtales nøye i forhold til tidsavgrensning, grad av alvorlighet i situasjonen og omfang av informasjon.

anbefaling av hvor mange ansatte "eSporing AS" bør ha, men det bør legges opp til et "tynt" AS. Selskapets behov for egne ansatte, og eventuelt antallet ansatte, vil også kunne avhenge av hvilket driftsmiljø man velger å knytte seg opp mot. Styret i "eSporing AS" vil til enhver tid ta beslutning om antall ansatte i "eSporing AS".

Arbeidsgruppen legger til grunn at teknisk drift settes ut til et eksternt teknisk driftsmiljø. "eSporing AS" vil da ha ansvar for følgende oppgaver:

- Kontakt mot styret
- Markedsføring og promotering
- Policyutvikling, inkludert regelverk for drift av eSporing
- Avtaler med dataleverandører, koordinering mot teknisk driftsmiljø
- Understøtte grensesnitt mot virksomheter og grunndataregistre
- Innfasing av nye bedrifter
- Forvalte/ utvikle verdiskapende tjenester for enkeltkunder
- Forvalte og videreutvikle kjernefunksjonalitet
- Koordinering mot de bransjevis faggrupper (se pkt 3.3)

3.3 Bransjevis involvering faggrupper

Det er viktig å sikre at bransjene er involvert i utviklingsarbeidet innenfor eSporing. Arbeidsgruppen mener dette kan gjøres ved å videreføre dagens pilotgrupper i en ny og oppdatert form. Det foreslås å opprette faggrupper³ med aktører innenfor de berørte sektorene. Faggruppene vil diskutere bransjevis policyutvikling, bruk og verdiskapende tjenester. De ulike faggruppene vil ha ulike interesser og ulike utviklingsbehov. Å dele inn i faggrupper som tar hensyn til særlige forutsetninger i den enkelte sektor er derfor hensiktsmessig. Figuren under viser eksempler på faggrupper. Oppbyggingen skal være dynamisk slik at aktører med felles behov for tjenester knyttet til "eSporing AS" kan danne en faggruppe.⁴

eSporing AS skal ikke være annet enn tjenesteyter for de bransjer og bedrifter som ønsker å bruke verktøyet i sin egen forretningsvirksomhet. Dersom bransjer eller grupper av aktører ønsker å legge bindende føringer for hvordan enkelt aktører skal bruke verktøyet eller uveksle informasjon, er dette eSporingAS uvedkommende, men eSporingAS skal tilby tjenester knyttet til informasjonsutvekslingen det er relevant å bruke eSporingsverktøyet til, for å imøtekomme kundegruppens ønsker og behov. Utviklingsansvarlig i "eSporing AS" bør ha ansvar for å tilrettelegge arbeidet i disse gruppene, og bør også være et bindeledd mellom gruppene, mot offentlige myndigheter og ikke minst opp mot Styret.

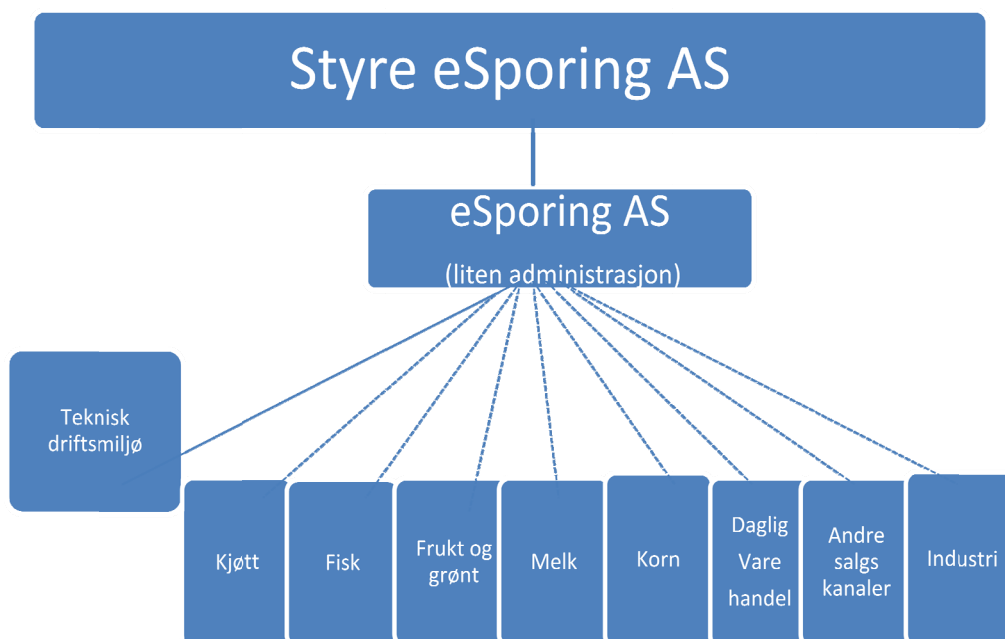
---

³ Se figur 2

⁴ For eksempel vil dagligvareutvalget være opptatt av å legge retningslinjer for avgrensning av sporingsident (batch), bruk av standarder, regler for intern sporing, innføring av tilleggsfunksjonalitet (verdiøkende informasjon) og avtaler for implementering. Faggruppene kan kombinere dette med standardisering av informasjonsutveksling for effektivisering av forretningsprosessene. STAND - Standardiseringsutvalget for norsk dagligvarebransje – vil kunne være et bransjeutvalg for dagligvare.

Bransjene vil være involvert i følgende arbeidsoppgaver i samarbeid med utviklingsansvarlig i ”eSporing AS”:

- Bransjevis policyutvikling
- Bruk
- Utvikle og forvalte verdiskapende tjenester – bransjevis

Figur 2 Organisasjonskart ”eSporing AS”

4. FINANSIERING

4.1 Generelt

Det vil være nødvendig å skille mellom finansiering av eSporing på kort og lang sikt. Det er viktigere å få opp kritisk masse i forhold til antall deltagere framfor full økonomisk belastning med en gang.

Arbeidsgruppen mener det bør være en forutsigbar og begrenset økonomisk risiko for brukerne som går inn tidlig som eiere, og forutsetter at det offentlig bidrar økonomisk i oppstarts- og etableringsfasen inntil nødvendig driftsgrunnlag er etablert. Dette vil kunne bidra til at ordningen får tilstrekkelig deltagere til å bli uavhengig av statlige overføringer i driftsfasen. I tidlig driftsfase bør det vurderes en årlig avgift fra deltagerne. Salg av tjenester og transaksjonsavgift er eksempel på mulige inntektskilder på sikt.

4.2 Kostnadsanslag

I et foreløpig kostnadsanslag fra eSporingssekretariatet anslås den årlige kostnaden for drift av eSporingsløsningen til mellom 7-10 mill kr, avhengig av nivået på utviklingskostnadene.

Basiskostnaden vil være på anslagsvis 7 mill. Dette er ikke et endelig tall, men angir et nivå for kostnadene. Bransjevis utvikling finansieres av bransjen.

Kostnadene for ”eSporing AS” vil være knyttet til systemvedlikehold, transaksjonsvolum, drift og størrelsen på organisasjonen. De rene driftskostnadene vil påvirkes av hva eierne velger med hensyn til oppetid⁵, backup-løsninger (supporttjenester tilgjengelig i ordinær arbeidstid eller hele døgnet) og servicegrad (hvor raskt må driftsleverandør svare på spørsmål, prioritere videreutvikling mv.) og antall ansatte i organisasjonen.

Pr i dag er det inngått en midlertidig driftsavtale med ErgoGroup med varighet frem til 1. juli 2011. Det må utlyses et anbud på permanent driftsavtale med et eksternt driftsmiljø. En eventuell overdragelse av kontrakten til et nytt driftsmiljø vil medføre overføringskostnader.

4.3 Alternative finansieringsmåter

Arbeidsgruppen har foreløpig vurdert fire alternative finansieringsmåter.

4.3.1 Aksjeinnskudd

Arbeidsgruppen legger til grunn at det opprettes et aksjeselskap. Det må vurderes nærmere på et senere tidspunkt hvilken pris som skal settes på aksjene. Det er sentralt at de som betaler har styrings- og beslutningsmyndighet over kostnadene. Dette løses ved at ”betalerne” er involverte på eiersiden og sitter i styret for ”eSporing AS”.

4.3.2 Innmeldingsavgift

En innmeldingsavgift anses ikke hensiktsmessig på kort sikt, da den vil kunne være avskrekkende for potensielle nye virksomheter. På lang sikt bør det vurderes å innføre en innmeldingsavgift, slik at også nye virksomheter kan bidra økonomisk til utviklingsarbeidet, og ikke bare høste godene av andres innsats gjennom flere år.

4.3.3 Årlig avgift

Arbeidsgruppen anbefaler en årlig avgift. Det vil være naturlig å legge omsetning og eventuelt andre nøkler til grunn for beregning av denne avgiften. Størrelsen vil måtte vurderes på et senere tidspunkt.

4.3.4 Transaksjonsavgift

Ifølge en rapport fra NorStella⁶ kan transaksjonsavgift være et insitament til ledelsen av organisasjonene om å besørge trafikk på infrastrukturen slik at den brukes etter sine intensjoner. Samtidig kan det stilles spørsmål ved om dette er riktig vei å gå. Prinsippet med at man betaler mer, jo flere transaksjoner som går gjennom systemet, kan medføre at virksomhetene vegrer seg mot å splitte opp omsetningen i små transaksjoner. Hensynet til at de større brukerne bør betale mer enn de mindre, kan også ivaretas via en årlig avgift som beregnes ut fra omsetning.

---

⁵ Det er viktig å skille mellom oppetid og datafangst. Systemet vil kunne ta i mot data hele døgnet. Oppetid er responstid og knyttet til om de som må starte systemet dersom det går ned er på jobb hele døgnet eller kun vanlig arbeidstid.

⁶ ”Vurdering av ulike organisasjonsformer for forvaltning av den nasjonale infrastruktur for verdikjedesporing fra 2010”, en rapport til Styringsgruppen i eSporingsprosjektet, 12. februar 2009.

Arbeidsgruppen mener finansiering basert på transaksjonsinntekter er et sunt prinsipp som bør legges til grunn, men dette er ikke er hensiktsmessig finansiering i en oppstartperiode. Transaksjonsavgifter kan eventuelt vurderes i en senere driftfase. Ved transaksjonsavgift, må det ses nærmere på hvordan en transaksjon defineres. Transaksjonsavgiften må ikke utformes slik at den hindrer tilslutning til ordningen på grunn av for høy kostnad i forhold til nytte.

5. OPPFØLGING AV INNSTILLINGEN

Arbeidsgruppen foreslår at det opprettes et interimstyre, som har ansvar for å følge opp arbeidet med eierstruktur, organisering og finansiering av eSporing. Dette interimstyret bør opprettes så snart som mulig.

Interimstyret bør bestå av rundt 5 personer, som gjenspeiler de forskjellige bransjene innenfor prosjektet.

Interimstyret bør få ansvar for å følge opp forslagene i denne innstillingen, herunder forberede opprettelse av eSporing AS i henhold til den milepælsplanen som Styringsgruppa har satt. Interimstyret skal også vurdere forholdet til GS1 og graden av samarbeid med GS1.

6. ARBEIDSGRUPPENS ANBEFALING - SAMMENFATNING

Eierstruktur

- Bare aktører som er brukere i relasjon til eSporing, eller som representerer disse, bør være eiere.
- Hvilke aktører i den enkelte bransje som er aktuelle for direkte eierskap, vil måtte vurderes fra bransje til bransje.
- Små aktører representeres via sine bransjeorganisasjoner.
- I oppstartsfasen vil det være interessen som avgjør eierstruktursammensetningen. Det bør være åpent for lett tilslutning fra andre på et senere tidspunkt.

Organisering

- Det opprettes et aksjeselskap - "eSporing AS"
- Bransjevise faggrupper ivaretar enkeltbransjers interesser som policyutvikling, bruk og utvikling av verdiskapende tjenester.
- Oppgaver av teknisk art legges til eksternt teknisk driftsmiljø.

Finansiering

- Det forutsettes offentlig tilskudd i oppstarts og etableringsfasen inntil driftsgrunnlag er etablert.
- Oppstartsfasen /tidlig drift bør finansieres ved en årlig avgift.
- I senere driftsfase vil innmeldingsavgift, transaksjonsavgift og salg av tjenester være mulige finansieringskilder.

Oppfølging av innstillingen

- Det opprettes et interimstyre som har ansvar for å følge opp forslagene i innstillingen.
- Interimstyret bør bestå av rundt 5 personer, som gjenspeiler de forskjellige bransjene innenfor prosjektet.